

Een ecologische quickscan in het kader van de Flora-en Faunawet voor een perceel ten noorden van de Schoolstraat te Nieuwpoort, Gemeente Molenwaard

Project	Bestemmingsplan 'Schoolstraat'
Plaats	Nieuwpoort (Gemeente Molenwaard)
Opdrachtgever	Wissing B.V.
Contactpersoon	De heer J. Goes
Werknummer	1410G639
Datum	22 januari 2015

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

www.idds.nl

Inhoud

Samenvatting en conclusies	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding van het onderzoek	4
1.2 Ligging van het onderzoeksgebied	4
1.3 Doelstelling	5
1.4 Wettelijk kader	5
2. Werkwijze	6
2.1 Bronnenonderzoek	6
2.2 Veldbezoek	6
3. Resultaten bronnenonderzoek	7
3.1 Ecologische hoofdstructuur, natura 2000 en beschermingsgebied ganzen en weidevogels	7
3.2 Beschermde en bedreigde dieren – en plantensoorten in het plangebied	8
4 Resultaten veldbezoek	9
4.1 Veldonderzoek	9
4.2 Aangetroffen flora en fauna, opgesplitst per soortgroep	9
4.2.1 Flora	9
4.2.2 Amfibieën, vissen en reptielen	10
4.2.3 Zoogdieren	11
4.2.4 Vogels	12
4.2.4 Ongewervelde diersoorten	12
Literatuur	13

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Wissing B.V. is er een ecologisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen aan het perceel ten noorden van de Schoolstraat te Nieuwpoort. Het ecologisch onderzoek is op 12 januari 2015 uitgevoerd door ing. M.C. Botermans, actief Ravon lid.

De Flora- en Faunawet verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek worden ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming de consequenties in beeld gebracht van de geplande ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet.

Aangetroffen en te verwachten soorten

Uit het ecologische onderzoek komen de volgende onderzoeksresultaten naar voren:

- er zijn geen beschermde of bedreigde planten in het plangebied aanwezig of te verwachten;
- er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Tevens is er geen schade aan vliegroutes of onmisbaar foerageergebied te verwachten;
- in het plangebied is geen broedgebied aanwezig voor algemene broedvogels van open water, ruderaal terreinen en ruigten. Er zijn geen nestlocaties van broedvogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig in het plangebied;
- laag beschermde amfibieën zijn mogelijk foeragerend aanwezig in het plangebied. Zwaardere beschermde amfibieën worden niet verwacht;
- er zijn geen reptielen, beschermde vissen, ongewervelden en weekdieren aangetroffen of te verwachten.

Nader onderzoek en/of mitigerende maatregelen

- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval te starten voor circa half maart en na eind juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Om te voorkomen dat vogels in het gebied gaan broeden is het aan te bevelen om in het noordwestelijk deel van de planlocatie de ruigte van de wilde braam te verwijderen of te snoeien, indien de aanwezigheid hiervan conflicteert met het bestemmingsplan. Op deze wijze wordt het plangebied onaantrekkelijk gemaakt voor broedvogels, egels en kleine zoogdieren van struweel en ruigte;
- voor de in het plangebied (mogelijk) voorkomende laag beschermde planten, amfibieën en grondgebonden zoogdieren geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor geen verplichte vervolgacties voor deze soorten noodzakelijk zijn. Wel dient hierbij vermeld te worden dat de nu aanwezige waterpartij op de locatie van de voormalige supermarkt een potentiële vestigingsplaats vormt voor beschermde flora en fauna. Deze dient opgevuld te worden om kolonisatie van de bedreigde dier – en plantensoorten, zoals de rugstreeppad (vanaf begin mei) uit te sluiten (<http://www.ravon.nl/>).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

In opdracht van Wissing B.V. is er een ecologisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen aan het perceel ten noorden van Schoolstraat te Nieuwpoort. Het onderzoek is noodzakelijk ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing voor de beoogde ingrepen.

De Flora- en Faunawet verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten. In het voorliggende onderzoek worden, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, de consequenties in beeld gebracht van de mogelijk te nemen ruimtelijke ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet.

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

De planlocatie ligt aan de Schoolstraat, net buiten het gebied van het beschermd dorpsgezicht van de vesting Nieuwpoort, op de rand van één van de eerste uitbreidingen aan de zuidzijde van Nieuwpoort, de buurt 'Liesdel' in kilometerhok 119-438 (<http://www.nlinbeeld.org>). In de huidige situatie bestaat het overgrote deel van de locatie uit grasland. De supermarkt met postkantoor is gesloopt tot en met de funderingen, hier is een kuil aanwezig gevuld met regen- en grondwater, afgezet door hekwerk. De parkeerplaatsen zijn nog wel aanwezig.

Het landgebruik in de omgeving is voornamelijk weidegrond, bestaande uit een veenweidelandschap. Het onderzoek is gericht op de flora en fauna van de in natte graslanden levende soortengroepen.

Figuur 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnt). Bron luchtfoto: Bing Maps, 2014.

1.3 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is om een beoordeling te geven van de huidige aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het plangebied. Tevens is een indicatie gegeven van de te verwachten effecten op de beschermde soorten en gebieden door de ingreep in het plangebied.

1.4 Wettelijk kader

De Flora- en faunawet (Ffwet) van 2002 richt zich specifiek op soortbescherming. Deze wet omvat naast de nationale wetten voor de bescherming van plantendiersoorten tevens de soortbeschermingcomponent uit de Europese Habitatten Vogelrichtlijn. Alle handelingen die nadelig kunnen uitwerken op beschermde plant- en diersoorten worden hierin verboden. Het Ministerie van LNV kan een vrijstelling of ontheffing op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet verlenen.

Afhankelijk van de bedreigde soorten wordt hierbij een lichte (tabel 1 en 2 uit Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) of een uitgebreide (tabel 3) toets gehanteerd. Voor soorten uit tabel 1 geldt dat de werkzaamheden zonder voorwaarden verder kunnen worden uitgevoerd (hoewel uiteraard de zorgplicht van toepassing blijft). Indien voor soorten uit tabel 2 ontheffing wordt verleend moet worden gehandeld volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vereist van de aanvrager van de vrijstelling een actief optreden om wezenlijke invloed op een beschermde soort op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau te voorkomen.

Naast de wettelijke noodzaak voor ecologisch onderzoek, is het echter tevens wenselijk dit uit te laten voeren. Door terug te kunnen vallen op een gefundeerd ecologisch rapport kunnen conflictsituaties in de toekomst vermeden worden en toont de opdrachtgever betrokkenheid bij het maatschappelijke belang van natuur en milieu.

2. Werkwijze

De *quickscan* betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving voor deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep. De *quickscan* vindt plaats op grond van:

- bronnenonderzoek;
- veldbezoek.

2.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Quickscanhulp op internet (www.quickscanhulp.nl) bezocht samen met www.waarneming.nl en het natuurloket. Quickscans van vergelijkbare biotopen vindt regelmatig plaats rondom het plangebied. Deze rapportages zijn dan ook geraadpleegd.

2.2 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen en bemonsteren waterelementen indien aanwezig). Op basis van gebiedskenmerken is beoordeeld of het gebied geschikt is voor de, in de regio voorkomende, beschermde soorten.

Bij elke ecologische quickscan zullen vertegenwoordigers van enkele soortengroepen op de waarnemingslijst ontbreken. De intentie van dit type onderzoek ligt echter niet zozeer in het nastreven van volledigheid, als wel in het op basis van ecologisch schatten van het ecologische potentieel van de onderzoekslocatie en haar directe omgeving.

3. Resultaten bronnenonderzoek

Bij het bronnenonderzoek is gekeken of het plangebied binnen de zone van de ecologische hoofdstructuur of natura 2000 valt. Daarnaast is er gekeken welke biotopen er in de buurt van het plangebied voorkomen en welke bekende beschermde en bedreigde dier- en plantensoorten er in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen.

3.1 Ecologische hoofdstructuur, natura 2000 en beschermingsgebied ganzen en weidevogels

Het ruimtelijk beleid voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS, waarbij tevens rekening gehouden wordt met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijk kwaliteiten en beleving van rust. Voor de EHS geldt het zogenaamde 'Nee, tenzij' regime, wat betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) (zie figuur 2). De dichtstbijzijnde EHS ligt op circa 500 meter ten noorden en zuiden van het plangebied (<http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket>) en het Natura 2000 gebied (Iek uiterwaarden) 2,6 km ten noordoosten van de locatie. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de EHS, Natura 2000 en het beschermingsgebied weidevogels en ganzen. Zodoende zijn directe effecten zoals areaalverlies hier niet aan de orde. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zullen daardoor afwezig blijven.

Fig.2: Ecologische Hoofdstructuur met beschermde ganzen- en weidevogelgebieden, onderzoekslocatie is omcirkeld weergegeven. (bron: <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket>)

3.2 Beschermde en bedreigde dieren – en plantensoorten in het plangebied

De beschermde planten- en diersoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Met nadruk geldt dat bedreigde soorten opgenomen in de rode lijst niet per definitie beschermd zijn door de Flora- en faunawet. Binnen de groep van beschermde soorten zijn er verschillende beschermingscategorieën:

- Tabel 1: de algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: de schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Op basis van ecologische atlassen, verspreidingskaarten van Telmee, Waarneming.nl, een export uit de NDFF (al dan niet via het Natuurloket) of via Quickscanhulp.nl is er een inschatting gemaakt welke flora en fauna op basis van hun verspreiding mogelijk in het plangebied voorkomen.

Voor kilometerhok X119-Y438, waarin de onderzoekslocatie is gelegen, is dit ook onderzocht. Op de locatie zelf zijn geen waarnemingen gedaan van zeldzame of bedreigde diersoorten. Iets ten noorden van de onderzoekslocatie (ten noorden van de singel) zijn waarnemingen gedaan van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis (bron: waarneming.nl).

4 Resultaten veldbezoek

Op 19 januari 2015 is er een ecologisch onderzoek (quickscan) uitgevoerd met als doel inzicht te kunnen verkrijgen in de ecologische situatie ter plaatse.

Ten tijde van het bezoek was het wisselvallig, bewolkt en ongeveer 6 graden.

4.1 Veldonderzoek

Voor de quickscan zijn verschillende inventarisatiemethoden in het veldonderzoek gebruikt om binnen een korte tijd zoveel mogelijk gegevens te verzamelen over de flora en fauna in het plangebied. Nogmaals wordt er op gewezen dat dit een quickscan betreft, waarbij niet alle soorten in het korte tijdsbestek van het veldbezoek waargenomen kunnen worden. Bovendien bestaat er een aanzienlijke variatie in het moment van de dag waarop verschillende soorten binnen een soortgroep actief zijn. Het is daarom noodzakelijk te achterhalen in hoeverre de onderzoekslocatie gunstig biotoop biedt voor het voorkomen van de diverse soortgroepen en beschermde vertegenwoordigers hiervan.

4.2 Aangetroffen flora en fauna, opgesplitst per soortgroep

4.2.1 Flora

De flora kenmerkt zich door soorten die kenmerkend zijn een intensief maairegiem en betreding. Het gaat hier om algemene soorten zoals o.a. smalle weegbree, witte klaver, madelief, kruipende boterbloem en diverse algemene grassoorten. In het uiterste noordwesten van de onderzoekslocatie is een kleine ruigte van wilde braam aanwezig, met een natuurlijke verjonging van een vlier en een es (fig. 3). Op de locatie staan enkele solitaire bomen waaronder een paardenkastanje, sierappel en sierkers. Een hegbeplanting van laurierkers is in het zuidelijk deel van het plangebied aanwezig.

Fig.3: Ruigte van wilde braam in de noordwesthoek van het plangebied

4.2.2 Amfibieën, vissen en reptielen

Amfibieën zoals de bruine kikker en de gewone pad zijn niet aangetroffen maar zullen naar verwachting wel voorkomen in het plangebied. Direct ten westen en noorden van het plangebied zijn waterwegen aanwezig en de locatie kan gebruikt worden voor foerageergebied. De te verwachten amfibieën komen algemeen voor in Nederland en zijn laag beschermd (Flora- en faunawet tabel 1). Overwintering van zwaardere beschermde amfibieën kan worden uitgesloten omdat de locatie hier niet geschikt voor is. Bij de realisatie van de plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van laag beschermde amfibieën verloren gaan. Voor de genoemde amfibieënsoorten geldt echter automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.

Bij de afbraak van de supermarkt met postkantoor is er wel een nieuwe potentiële vestigingslocatie bijgekomen (fig.4). Soorten als bijvoorbeeld de rugstreeppad zouden hier na verloop van tijd zich kunnen vestigen als deze kuil met waterpartij niet gedicht wordt.

Fig. 4: Voormalige locatie supermarkt als potentiële vestigingsplaats voor bedreigde diersoorten

Oppervlaktewater, met uitzondering van de recent gegraven kuil, is op de locatie niet aanwezig, dus geen soorten van de soortengroep vissen zullen op de projectlocatie aanwezig zijn.

Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (RAVON 2012) is de aanwezigheid van reptielen niet te verwachten in het plangebied.

4.2.3 Zoogdieren

Op de locatie zijn naast molshopen (fig. 5), geen zoogdieren of sporen (faeces) van zoogdieren aangetroffen. In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten, zoals, Veldmuis, Mol en Huisspitsmuis, Bruine Rat, Bosmuis en Huismuis. Verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken. Deze verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen en kelders. In het plangebied zijn geen opgaande lijnvormige structuren aanwezig die van belang kunnen zijn als vliegroute. Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen of boven water. Aan de noordzijde van het plangebied is een dergelijk foerageergebied aanwezig. De hier aanwezige watergang de Doodloop met de laag bij de grond geknotte elzen vormen een ideaal foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger die volgens waarneming.nl ook ten noorden van de singel is waargenomen.

Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Bij de geplande werkzaamheden kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan – indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

Fig. 5: Aangetroffen molshopen op de planlocatie

4.2.4 Vogels

Op de locatie zijn geen nesten aangetroffen van vogels. Hoewel er geen bomen aanwezig zijn die geschikt zijn als nestplaats, is er wel een biotoop aanwezig voor broedvogels. Het gaat hierbij vooral om een ruigte van bramen in het uiterste noordwesten van de onderzoekslocatie. De laurierkers en de aanwezige bomen zijn te jong om als broedplaats te dienen. Bodembroeders worden niet verwacht vanwege de hoge betredingsintensiteit, de locatie wordt gebruikt als hondenuitlaatgebied.

Indien de ruigte in het uiterste noordwesten niet gehandhaafd blijft in het bestemmingsplan, dient deze verwijderd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen ligt ongeveer tussen half maart en half juli. Op deze wijze wordt het plangebied onaantrekkelijk gemaakt voor broedvogels van struweel en ruigte.

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor verstoring tijdens het broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

4.2.4 Ongewervelde diersoorten

In het plangebied zijn geen beschermde of bedreigde (Rode Lijst) ongewervelden en weekdieren aangetroffen. Tevens ontbreekt geschikt biotoop voor voortplantingslocaties van beschermde ongewervelden en weekdieren binnen het plangebied. Deze zijn dan ook niet te verwachten.

Literatuur

- *Meijden, R. van der, 1996. Heukels' Flora van Nederland. Groningen.*
- *Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht*
- *Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Ottburg en F.H. Kistenkas, 2003. Flora- en faunawet, Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra, Wageningen.*
- *Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.*
- *Arcadis, 2005 gedragscode flora en faunawet voor de bouw en ontwikkelsector*
- *Den Held; J.J., 1988. Beknopt overzicht van de Nederlandse plantengemeenschappen. K.N.N.V. Uitgeverij, Nieuwegein*
- www.rijksoverheid.nl
- <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket>
- <http://www.nlinbeeld.org>
- www.floron.nl
- www.nationalelandschappen.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- <http://www.ravon.nl/>
- www.quickscanhulp.nl
- www.waarneming.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=gebieden>
- <http://www.vleermuis.net>
- <http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/>